

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 1. Symbola.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

Quisquis in se gaudere appetit, eò ipso jam in luctu est, quò à vera lætitiã recessit: vera itaque lætitiã mentis, Creator est. Dignum itaque est, ut in se homo semper mœtiores inveniat; qui, derelictò Creatore, in se gaudium quarebat. S. Gregor. mor. l. 12. c. 14.

Universos, qui Deum non habent, pecunia, amicitia, gloria, facultates Mundi, servi, & quæcunq; bona sunt corporalia; non possunt consolari intrinsecus. S. August. conc. 2. de 2. p. Pl. 36.

Quibus assimilabimus homines generatio-

nis hujus? aut quibus comparabimus illos? quos videmus, à terrenis, & corporalibus, consolationibus avelli, separariq; non posse. Perfectò similes sunt his, qui submersi periclitantur in aquis. Nimirum videas eos tenentes tenere; nec ullã ratione deferere, quod primum occurrit manibus, quidquid sit illud: licet tale sit aliquid, quod omnino proficere non possit. S. Bernardus. de Adv. D. l. 1.

Grave est, & vix ferendum: invenire pro consolatoribus calumniatores. Isidorus Clarus l. 1. or. 19.

TITULUS XXIX. SOLLICITUDO VANA.

§. I.

Symbola.

Dimisit corvum. & non revertèbatur. Gen. 8. 6. 7. Corvus non redit à negotiis corporalibus, & sæcularibus; quasi ab aquis, & cadaveribus. S. Thom. Aqu. hic.

Ecce ego immittam in te -- omne genus muscarum. Ex. 8. 21. Muscis Ægyptus percutitur: quia eorum corda, qui hoc sæculum diligunt, desideriorum suorum inquietudinibus feriuntur. S. Isidorus c. 14. hic. Musca insolens, & inquietum, animal est: in qua quid aliud, quàm insolentes curæ desideriorum carnalium designantur? V. Beda hic. Musca canina significat curam sæculi. Undè Gregorius: nihil laboriosius, quàm terrenis desideriis æstuarè; nihil inquietius, quàm in sæculo nihil appetere. Ideo Israel custodiam Sabachii accipit in munere; Ægyptus percutitur muscarum multitudine. Hugo Card. hic. E pulvere Ægypti Moysis virgã percussò, innumerabiles sciniphes geniti sunt. Ex. 8. 17. Qui Ægyptios die, ac nocte, vexando pungebant. Hoc terrenarum possessionum pulvis habet; quod innumerabiles curas pariat. Diez Divitiarum.

Defecerunt sicut fumus. Pl. 101. 4. Fumo sunt humana negotia comparanda: nihil enim ita oculos animæ contristat, ac turbat; ut sæcularium conditio curarum. S. Chrysostr. hom. 2. in Matth. 1.

Expoliavi me tunica meã. Cant. 5. 3. Exui me curis, & occupationibus istius sæculi. S. Thom. Aqu. hic.

Tunica occupationes hujus sæculi figuratè denuntiat. V. Beda hic.

Videns autem Jesus turbas. Matth. 8. 18. Turbæ sunt multitudo curarum temporalium, quæ turbant animam ex omni parte. *Circum se;* sollicitudo enim temporalis tur-

bat à parte anteriori, ut non querat aeterna, quæ sunt anteriora; sicut dicit Apostolus Philipp. 3. 13. Posteriorum oblitus ad anteriora me extendo, & parte posteriori; ut non recogitet vita præteritam; pro qua dolere deberet; quia malè vixit. A parte dextra; nè cogitet de gaudijs cæli: à parte sinistra; nè cogitet de pœnis Inferni. Hugo Card. hic.

Transibat per mediam Samariam, & Galileam. Luc. 17. 11. Galilæa interpretatur rota. Est autem triplex rota. Prima est sollicitudo mundana, quæ rotantur avari de prosperis in adversa, de summis ad ima, de lætis ad tristitia; & è contrario relabentes &c. Hugo Card. hic.

Unaquæque Mundi hujus actio, mola est; quæ, dum multas curas congerit, humanas mentes quasi per gyrum vertit; atque ex se quasi farinam projicit: quia, seductò corde, semper minutissimas cogitationes gignit. S. Gregor. moral. l. 6. c. 11.

Hyems est, cura verum temporalium, atque hyeme tristior. Neque enim hic rigor, aut pluvia, nascitur, aut lutum gignitur, & profundus limus: sed quod est his omnibus gravius; gehennam gignit hæc hyems, ac gehennæ mala. Et quemadmodum in vehementi rigore congelascunt membra, suntque mortua: itidem & in peccatorum hyeme horror animæ nihil suorum officiorum peragit; concreta velut à rigore conscientia.

Quod corpori frigus est, hoc est animæ mala conscientia. Unde & timiditas nascitur. Chrysostr. hom. 7. in 2. Cor. 3. 2.

Quomodo telæ aranearum vim ventis non susceperint; ita nec anima; hujus vitæ curis dedita; nec homo animalis poterit unquam suscipere gratiam spiritus; ab illis enim nihil distant nostræ cogitationes. S. Chrysostr. hom. 34. in ep. ad Ephes.

Sicut

671

con-
nem,
quod,
dum
amo-

1.
non
gu-
are,
Dei:
cum
2. 5.

stis,
quod
tio-
c. de

nt,
s ab
cir-
pen-
nan-
fia:
llis.
elo-
gnæ
tus.

Se-
ad-
an-
in
in
or;
de
im
vi-
nit.
io-
na-
gi;
n,
ur.

ni-
n-
lis
n.
n-
e-

od
as
ui
ni-
ex
o-
e,
9.
er.
ui

Sicut piscis bonus, pia est fides; quam qui petit à Domino, nequaquam serpentem infidelitatis accipit: ita & piscis nequam infima est cogitatio, quæ curis hujus Mundi se ultra modum solet immergere. V. Beda Quæst. l. 3. c. 36.

§. II.

Sollicitudines vanas dimittendi,
temperandi, &c. motiva.

Ex Veteri.

IN sudore vultus tui vesceris pane. Gen. 3. 19. Cur non addidit, in sudore vultus tui, & in sollicitudine cordis tui? quia laborem vult Deus pani acquirendo impendi; sollicitudinem autem totam spirituali pani acquirendo reservavit. S. Hieron. in Cat. ad Matth. 6. præcipitur nobis, nè solliciti simus, quid comedamus: quia in sudore vultus præparamus nobis panem. Ergo labor exercendus est, sollicitudo evellenda. Escobar. t. 3. Coll. Chr. l. 6. Sect. 2. Obf. 3.

Vidit Scalam. Gen. 28. 12. Per hanc intelligit Theodoretus q. 82. divinam providentiam; quæ cælum, & terram, attingit. Sed nota: quòd scala hæc prius sit super terram; at postea cælum tangat. Cur non primò nominatur cælum, utpote nobilius, & sedes spirituum? sed prius terra, in qua serpentes, & bruta? adeò sollicita est divina providentia circa minima &c. S. August. ad illud Sap. 81. attingit à sine usq. ad finem. lib. de gratia, & lib. arbitr. id est, à cælo usque ad inferiores partes terræ; à maximo angelo usque ad minimum vermiculum. Sylveira in Matth. 6. q. 7.

Perquire, quò modo ad eum pervenias. &c. Tob. 4. 22. Tobias senex, oculis orbatus, coepit de familia, & filij, sustentatione sollicitari: & tota sollicitudo est, per virum fidelem pecunias depositas apud Gabelem recipere. Nihil aliud, nec sibi, nec filio, meminuit. Et quidem, præter pecunias, multa alia erant necessaria: cæcitatatis sanitas, filij nuptiæ. Et dum pater mercenarium hominem pro pecunijs comparandis quærit; cælestis Pater providet angelum, qui & pecunias, & sponfam, & sanitatem, afferat. Bæza t. 3. l. 14. c. 9. §. 22.

Nonne tu vallasti eum, ac domum ejus? Job. 1. 10. En Sathanas queritur, se impeditum à divitijs Job. Caula est, vallasti eum: quia non in corde fixæ erant; sed exterius pro valle, pro sepe. Id. t. 1. l. 4. c. 3. §. 34.

Quoniam non cognovi literaturam, introibo in potentias Domini. Ps. 70. 15. 16. Hebr. pro literatura, libros, catalogos, computos. Sept. negotiationes. q. d. quia non cognovi literas sæculares, computos, & negotia hujus sæculi, quæ mentem à Deo di-

strahunt; hinc accedam ad penetrandam, & celebrandam, Dei potentiam, & beneficentiam erga me. Cornelius in Matth. 1.

Sicut liliam inter spinas. Cant. 2. 2. De animo justi dicitur: hoc namque illum inter curas tranquillè degentem indicat. Liliam, inquit Matthæus 6. 28. non laborat, neque nec; & tamen majore, quàm Salomon, gloria circumdatur. S. Nilus lib. ascet. Lilio eum comparat: quoniam eorum, quæ ad victum pertinent, nullâ premittitur sollicitudine; sed rebus obvijs satisfacit corporis necessitati. Quod etiam in Evangelio docens: de vestimento, inquit, quid solliciti estis? Considerate lilia agri &c. Ostendit: eos, qui tranquillam vivendi rationem propter regnum cælorum complectuntur, lilijs esse similes; quæ naturalis gloriæ nitore Salomonis purpuram superant. Animas verò, carnis voluptatibus effœminatæ, ac propterea diaboli filias, ut in Evangelijs rursum declarat, vos inquit, ex patre diabolo estis, spinis assimilat; qui omnem curam in eas conferunt res, quæ ad vitam nunc spectant. S. Theodoretus hic.

Tenui eum, nec dimittam, donec introducam illum in cubiculum genitricis meæ. Cant. 3. 4. Quæcunque sponsa Christi cor suum à sollicitudinibus Mundi purgat, ac vacuat, divinòque amore replet; cubiculum parat sponso suo Jesu Christo. Philo Carpath. hic.

Fili, nè in multis sint actus tui: & si dives fueris, non eris immunis à delicto. Eccl. 11. 10. Adhuc panem petis in oratione Dominica, & jam sollicitus es de remittendis debitis: quasi non liceret ad hæc temporalia bona respicere, quin sentiamus laqueos peccati. Tertull. de orat. Dom. consequens erat, ut, obsecratæ Dei liberalitate, in postulato pane, etiam clementiam ejus precætemur. Quid enim alimenta proderunt, si illis reputamur revera quasi taurus ad victimam? Bæza t. 2. l. 9. c. 2. §. 11.

Ex Novo.

Nè solliciti sitis anima vestra. Matth. 6. 25. Superflua sollicitudo circa temporalia vocatur, quando homo in tantum circa talia adipiscenda occupatur; quòd à spiritualibus debitis impeditur: vel talia abundantius quærit; quæ necessaria sint. Porro sollicitudo ordinata, & rationalis, vocatur; quâ homo secundum exigentiam sui status, quærit necessaria vitæ præsentis, in ordine ad spiritualia: talisque sollicitudo est pars prudentiæ. Dion. Carthuf. hic.

Considerate lilia agri. Matth. 6. 28. Tota hominum sollicitudo, & cura, circa nos, & nostra, non exæquat Dei sollicitudinem, & curam. Componere lilia agri, & Salomonem; illa omni cultu, omnium hominum labore vacuata; hunc ingenti ministro-

rum